

alle fluiten
snaren⁴⁺
& trommels

LERAREN LESBRIEF

MUZIEKTHEATER

Briza

OVER DE VOORSTELLING 'ALLE FLUITEN, SNAREN & TROMMELS'

Een kennismaking met bijzondere soorten fluiten, snaren en trommels die de kinderen van huis uit vaak niet kennen. Briza speelt dit interactieve programma waarin de oudste en nieuwere soorten instrumenten aan de kinderen worden voorgesteld.

De marionet Jan Saté, kleinzoon van Eric Satie, speelt een stukje Mozart op zijn mini Steinway concertvleugel. Hij toerde al door heel Europa! De kinderen spelen onder andere mee met het wasbord-orkest, zij leren lepels spelen, mogen veel meezingen en gaan mee op deze inspirerende muziek-reis over de hele wereld.

TRAILER:

<https://www.youtube.com/watch?v=1uHvHRw-pG4g>

VOOR WIE IS DE MUZIEK-VOORSTELLING?

De voorstelling richt zich op leerlingen van groep 1-2 en 3-4 van het primair onderwijs.

WAT IS DE SPEELPERIODE?

Vanaf januari 2019 tot en met December 2020.

BIJ WELKE AANDACHTSGEBIEDEN PASSEN DE DOELSTELLINGEN VAN HET PROJECT?

Kunst, cultuur, onderwijs, maatschappij, muziek en de samenleving.

BIJ WELKE KERNDOELEN SLUIT HET PROJECT AAN?

Mens en samenleving

54. De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

55. De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren.

56. De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

KUNSTZINNIGE ORIËNTATIE

54. De leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.

NEDERLANDS

Kerndoel 1,9,12

WELKE LEERLIJNTHEMA'S SLUIT DE VOORSTELLING AAN?

- Verhalen afkomstig uit de eigen en andere culturen
- muzikale verkenning van onderwerpen uit de veranderende belangstellingswereld van de kinderen. Onderwerpen uit de vorige groepen komen weer aan de orde, maar de kinderen ervaren veel nieuwe elementen waar muziek een specifieke rol vervult: verre landen, feesten, muziek uit verre landen, kleding, cowboys, kermis, ridders en jonkvrouwen, varen, insecten, ruzie, markt. Deze onderwerpen worden zingend, spelend, bewegend en luisterend verkend.
- Eenstemmige, korte en ritmisch eenvoudige liedjes, verbonden met het thema of onderwerp
- In de maat spelen bij liedjes
- De geluiden/klanken van verschillende klankbronnen (bijvoorbeeld trommels, snaren, fluit) grafisch noteren en spelen
- Met bewegingen uitbeelden van de muzikale aspecten van betekenisvolle situaties bij het luisteren naar muziek

BIJ WELKE DISCIPLINES SLUIT DE VOORSTELLING AAN?

Muziek, interactie en interdisciplinair

WAT MAAKT HET PROJECT BIJZONDER?

De kinderen maken kennis met en spelen op bijzondere muziekinstrumenten uit allerlei verschillende culturen. Veel kinderen kunnen tijdens de voorstelling op het podium mee spelen. Zo wordt er een panfluitles gegeven, kleden we een kind aan zoals de indianen uit Bolivia, wordt er een exotische sluierdans uitgevoerd en leren we ze muziek te maken met lepels. Bij ieder instrument is er een speelse uitleg hoe het is ontstaan. Zo vertellen we hoe het jongetje Pan de Panfluit heeft bedacht, hoe Affie uit Afrika het eerste snaarinstrument de 'Berimbau' ontdekte en met welke materialen de Bombo-trommel wordt gemaakt door de Andes-indianen. We nemen ze mee op een reis rond de wereld en spelen muziek die inspeelt op hun fantasie.

LESMATERIAAL

Het lesmateriaal bestaat uit verschillende elementen:

- (deze) instructiebrief voor de leerkracht
- werkblad voor de leerlingen

BRIZA LESSUGGESTIES VOOR OP SCHOOL:

Het is aan te raden het lesmateriaal te behandelen met de groep. De leerlingen zullen hierdoor goed voorbereid zijn en de voorstelling daarna beter verwerken.

OM IN DE KLAS TE DOEN: LUISTEREN NAAR EEN STUKJE KLASSIEKE MUZIEK:

Laat de leerlingen luisteren naar een of meerdere stukjes klassieke muziek van Mozart. Bijvoorbeeld 'de turkse mars' die ook in de voorstelling wordt gespeeld. Laat de kinderen met de ogen dicht luisteren en daarna vertellen wat ze ervan vonden: is het mooi? droevig? maakt het mij rustig of vrolijk? Voer een gesprekje met de kinderen: luister je thuis wel eens naar dit soort muziek? Wat doe je dan? Naar wat voor muziek luister je anders? Samen met je ouders of liever in je eigen kamer? Heb je zelf wel eens een liedje gemaakt? Durf je iets in de klas te zingen?

WELKE THEMA'S ZITTEN ER IN DE VOORSTELLING?

- Muziek maken is voor iedereen;
- Verwonder je en wees nieuwsgierig;
- Muziek kan je in je eentje maken maar ook met meerdere mensen;
- Verschillende instrumenten vullen elkaar aan;
- Alternatieve manieren om muziek te maken;
- Gebruik je fantasie in muziek;
- Verschillende culturen en muziekgenres;
- Instrumentale muziek met en zonder zang;
- Muziek dat inspeelt op het gevoel;
- Door fouten maken ontstaan er nieuwe (mooie) dingen.

WELKE DOELSTELLINGEN ZITTEN ER IN DE VOORSTELLING?

- Briza wil een bijdrage leveren aan het opbouwen van zelfvertrouwen bij de leerling, door hen steeds mee te laten doen op de plek of op het podium;
- Briza wil bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, zodat zij zich als toekomstige jongeren beter in de samenleving kunnen positioneren;
- Met muziek, diverse instrumenten, liedjes en beweging wordt de interesse voor cultuur en kunst gewekt;
- Kinderen worden gestimuleerd om buiten schooltijd zelf een instrument te gaan bespelen.

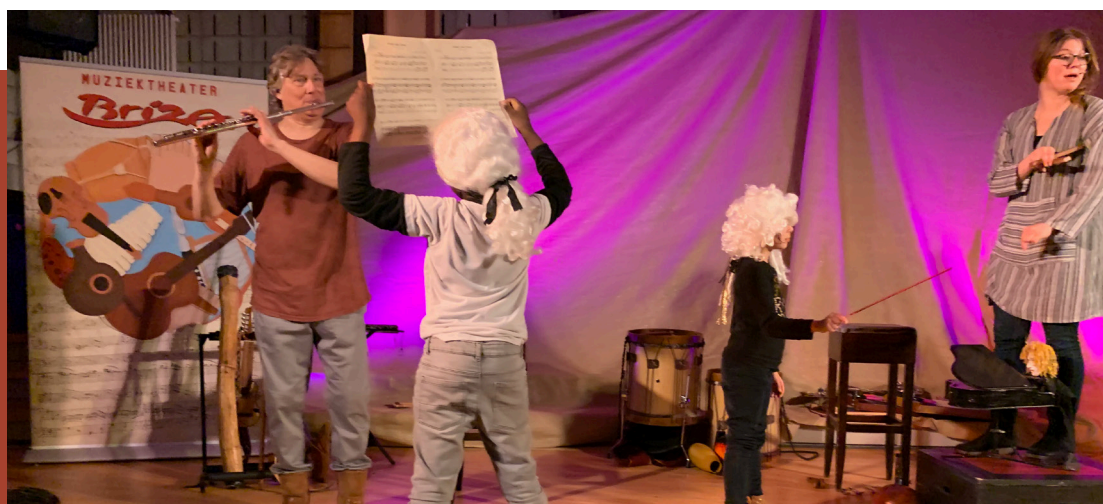
TWEE VERHAALTJES UIT DE VOORSTELLING

Affie uit Afrika

Een tijdje geleden woonde er een jongetje in Afrika genaamd Affie. Affie was al acht jaar oud, en het was tijd voor hem om zelf boodschappen te gaan doen voor zijn familie. Zijn vader gaf hem vier pijlen en een boog. “Affie, graag wil ik dat je een kilo bananen schiet, 2 avocado’s en een paar lekkere mango’s, en als je er eentje ziet, schiet dan ook maar een krokodil!” Affie vond het allemaal maar spannend, en ging in zijn eentje het grote bos in. Daar! Een tros bananen! Pieuw hij schoot er naar toe met de eerste pijl, maar helaas... mis... Daar! Een paar mango’s! Pieeeuw, hij schoot zijn tweede pijl, maar nee hoor helaas.. weer mis.. Daar! Een avocado! Pieeeuw! Hij schoot zijn derde pijl, maar alweer.. mis.. Affie liep in zijn eentje in het grote bos “ojee, zei hij, ik heb nog niks geraakt en ik heb nog maar 1 pijl over..” Boos sloeg hij met zijn pijl op de boog. Huh? Daar komt muziek uit! Hij werd enthousiast van het geluid en pakte een holle noot om het geluid te versterken. Wauw! Wat een geluid komt hier uit! Ook vond hij een steen om tegen de snaar van de boog aan te houden, nu kwam er nog een toon uit! In zijn eentje liep hij dansend en vrolijk terug naar zijn familie. “Kijk pap! Ik heb het eerste snaarinstrument uitgevonden, de Berimbau!”

Pan het jongetje

Lang geleden, aan de andere kant van Europa, liep er een klein jongetje langs de rivier, zijn naam was Pan. Het had hard gestormd, en al het riet langs de rivier was afgebroken. Hij was verstop-pertje aan het spelen met zijn vriendinnetje.. waar zou ze zitten. Maar wat hoorde hij nu? De wind woei door het riet en er kwam geluid uit! BOE! Zijn vriendinnetje sprong uit het riet en Pan schrok zich een hoedje. Wat een pret hadden ze samen. “Kom ‘s” zei Pan, “Ik heb een plan!”. Hij nam zijn vriendin mee naar het afgebroken riet: “Wat nou als we het riet in verschillende maten afsnijden en aan elkaar vast binden, dan kunnen we een muziek-instrument maken!”. Samen sneden ze het riet af en bonden het aan elkaar vast. Wauw! Pan had een panfluit gemaakt! Samen speelden ze muziek en dansten tot de zon onder ging. tweede pijl, maar nee hoor helaas.. weer mis.. Daar! Een avocado! Pieeeuw! Hij schoot zijn derde pijl, maar alweer.. mis.. Affie liep in zijn eentje in het grote bos “ojee, zei hij, ik heb nog niks geraakt en ik heb nog maar 1 pijl over..” Boos sloeg hij met zijn pijl op de boog. Huh? Daar komt muziek uit! Hij werd enthousiast van het geluid en pakte een holle noot om het geluid te versterken. Wauw! Wat een geluid komt hier uit! Ook vond hij een steen om tegen de snaar van de boog aan te houden, nu kwam er nog een toon uit! In zijn eentje liep hij dansend en vrolijk terug naar zijn familie. “Kijk pap! Ik heb het eerste snaarinstrument uitgevonden, de Berimbau!”

PLAATSEN TIJDENS DE VOORSTELLING

Tijdens de voorstelling nemen we de kinderen mee naar verschillende landen, zo gaan we langs Zuid-Amerika, Ierland, Frankrijk en west-Afrika.

DIDACTISCHE ELEMENTEN

Bij het maken van de voorstelling en het lesmateriaal zijn de volgende didactische elementen opgenomen:

- De leerling krijgt basisvaardigheden aangeboden op het terrein van waarneming, handeling, ritme, beweging en fantasie.
- De voorstelling draagt bij aan ontwikkeling van muzikale creativiteit.

BIJZONDERE MUZIEKINSTRUMENTEN UIT DE VOORSTELLING

Fluiten: Panfluiten, dwarsfluit, eenhands-fluitje, kena, ocarina

Trommels/slagwerk: Bombo, Udu (vaastrommel), wasbord, lepels, xylofoon, rasp (guiro), eitjes, voetbelletjes

Snaren: Viool, bas, berimbau, gitaar, charango

MUZIKANTEN

Trijntje Noske: slagwerk, percussie, gitaar en zang

Jaro Stulrajter: viool, bas en gitaar

Jan Erik Noske: fluiten, snaren en lepels

BOEKEN TE LEEN BIJ DE (CENTRALE) BIBLIOTHEEK IN DEN HAAG

Kijk ook op: www.bibliotheekdenhaag.nl

BOEKJES + SCHRIJVERS

Onderbouw (3+):

‘Dans mee met Nijntje’ 2,5 +
Auteur: Dick Bruna

‘Het Dierenorkest’ 3+
Auteur: Ilo Orleans, Tibor Gergely

‘Uiltje maakt muziek’ 2+
Auteur: Ibo Bakker en Frank Bakker

‘Ik leer luisteren naar muziek’ 4+
Auteur: Roser Capdevila

‘Een huis vol muziek’ 4+
Auteur: Claudia Verhelst

Middenbouw (6+):

‘Mijn tante uit Marokko’ 7,5+
Auteur: Arend van Dam en Joyce van Oorschot

‘Ik heb een muziekje in mijn hoofd’ 8+
Auteur: Leonie Mathot en Jolande Rijk

‘Mijn kop vol muziek’ 8+
Auteur: Jos Lammers en Els van Egeraat

‘Het muziekboek voor kinderen’ 10+
Auteurs: Christa Carbo en Gertie Jaquet

‘Muziek, van mozart tot megaster’ 11+
Auteur: Michael Cox

WEBSITES TER INSPIRATIE

Zelf een panfluit maken:

https://www.youtube.com/watch?v=kA2Enpxy_14

Zo maak je een regenmaker:

<https://www.youtube.com/watch?v=IP5Pb-g8NS0>

2 uur klassieke muziek voor kinderen (mozart-effect):

https://www.youtube.com/watch?v=8uf_boG0IXQ

2 uur jazz muziek voor kinderen:

<https://www.youtube.com/watch?v=-ZH53G7YjIE>

Klassieke muziek voor baby's, peuters en kleuters:

https://www.youtube.com/watch?v=PLL_-64v6gI

Nederlandse kinderliedjes:

<https://www.youtube.com/watch?v=l4-308WfnQU>

Speel mee met nijntjes band:

<https://www.youtube.com/watch?v=VcdqWxvDfLQ>

Het orkest van nijntje:

<https://www.youtube.com/watch?v=FOWOAJcp9R8>

MARIONET MAKEN

Wat heb je nodig:

- 12 wc-rollen
- touw/draad
- 2 kleine plankjes hout
- spijkertjes
- verf

Ook voor jongens is deze pop heel leuk om te maken! Het is een marionet waarmee je een leuk poppenspel kunt doen. En hij is gemaakt van lege wc- en keukenrollen.

Je hebt voor de pop 12 wc-rollen nodig en 1 keukenrol. De pop wordt helemaal in elkaar gezet met draadjes. Hierdoor kan de marionet blijven bewegen. Het aan elkaar zetten van de armen en benen moet je doen door aan twee overlappende zijde van een rolletje een gat te maken en in het tweede rolletje ook. Dan draadjes erdoor en deze aan elkaar knopen. Hierbij moet een halve centimeter tussen de rolletjes vrij blijven. Op de foto is alles wel duidelijk. De voeten kunnen wel strak tegen de benen aan gebonden worden. De armen en benen aan de romp moeten weer een klein beetje losser zitten i.v.m. de beweging. Het hoofd van twee rolletjes kun je met knopen een mond en ogen geven.

Op de foto zijn allemaal gekleurde rolletjes gebruikt, maar meestal zijn de rolletjes allemaal grijs. Dan zul je de pop natuurlijk nog even moeten verven in verschillende mooie kleuren.

Dan moet de marionet ook kunnen bewegen en daarvoor gebruik je een beweeg kruis. Deze kun je ook van twee kokers maken, maar twee houtjes is misschien wat makkelijk vasthouden. En nog een losse koker. Aan deze losse koker maak je aan de beide uiteinden een touwtje vast welke aan de andere kant aan de voeten wordt vastgemaakt. Met dit losse deel kun je dus de benen bewegen en optillen. Aan het andere deel komt het hoofd in het midden vast te zitten en de twee armen aan de uiteinden. De lengte van de draden moeten ten opzichte van je eigen lengte bepaald worden. Als je zelf aardig rechtop staat moeten de voeten van de marionet op de grond komen. En dan maar oefenen want het lopen met zo'n marionet valt nog niet echt mee!

KRINGGESPREK MET DE KLAS

Ga na afloop van de voorstelling met de leerlingen in een kring zitten om te bespreken wat ze hebben gezien. Vragen om te stellen:

Wat vonden ze het leukste uit de voorstelling?

Welke muziek vonden ze het mooist?

Welk instrument zouden ze zelf graag willen leren?

Welk instrument spelen ze al?

Zou je een band willen beginnen?

VORM EEN BAND!

Maak je eigen instrument (zie websites ter inspiratie hierboven) en probeer samen muziek te maken. Laat de kinderen een liedje uitkiezen die zij al kennen en probeer met z'n allen mee te spelen met de muziek.

LEUKE OEFENING OP MUZIEK!

Zet een muziek speellijst op met verschillende soorten nummers (boos, blij, emotioneel, snel, langzaam). ontruim het klaslokaal en laat de kinderen mee bewegen/dansen met deze verschillende muziek stijlen.

Zie Briza afspeellijsten :

<https://www.youtube.com/user/Zeeheldentheater>

Het piraten meisje:

https://www.youtube.com/playlist?list=PL0YkyQ7ZNqq-P_tA2b0g6G3SJV-NqMB2E

WAM!

COLOFON

Spelers: Jan Erik Noske, Trijntje Noske en Jaro Stulrajter

Educatief materiaal: Samenstelling docenten lesbrief en leerlingenwerkblad:
Trijntje Noske

Ontwerp lesbief/brleerlingenwerkblad: Romy Labarile (stagiaire Grafisch Lyceum
Rotterdam)

Lesbrief tekst: Trijntje Noske en Yvette Olof

Vormgeving/illustraties: Romy Labarile en Elana Wassenberg

Fotografie: Romy Labarile en Ajib Rideh

Decor: Trijntje Noske en Jan Erik Noske

Requisieten: Zeeheldentheater

Productie/organisatie: Yvette Olof, Jan Erik Noske en Trijntje Noske

Idee en artistieke leiding: Yvette Olof, Jan Erik Noske

Script/teksten: Yvette Olof, Jan Erik Noske en Trijntje Noske

Composities: Jan Erik Noske

Contacten scholen: Yvette Olof en Ad Van der Loo

Zakelijke leiding: Jan Erik Noske en Yvette Olof

PR/marketing: stagiaires GLR

Lichtplan: Jorick van der Meijs

Lichttechniek: Jorick van der Meijs, Michael van der Helm en Herman Marissen

Geluidstechniek: Lion Wittenberg en Jaap Vis